

Kaninsko pogorje

Zgibanka predstavlja kaninski del **BOVŠKE KOTLINE** v Zgornjem Posočju, kamor poleg Kaninskega pogorja, njegovih južnih pobočij in podnožja sodi tudi občinsko središče **BOVEC**. Izpod kraškega Kaninskega pogorja, ki je vse leto močno

namočeno in pozimi globoko zasneženo, dobiva reka Soča na razdalji 20 kilometrov vse svoje desne pritoke. Največja med njimi sta potoka **BOKA** in **GLIJUN**.

Naš osrednji cilj na tem območju je slikoviti **SLAP VIRJE** tik pod izvirov Glijuna. Dosežemo ga po cesti iz Bovca, še bolj očarljiv pa je sprehod po krožni poti (ca 2 uri), ki pelje skozi senčne gozdove in po zložnih terasah najnižjega dela kaninskega podnožja. Na poti se lahko ves čas oziramo na kaninska pobočja in na slikovita navpična ostenja Skednjev na eni strani ali na vence gora na vseh drugih straneh.

1

Plužna

Vas Plužna z zanimivimi hišami bovškega tipa, postavljenimi okrog osrednjega trga, je poleg Bovca edino večje strnjeno naselje ob vznožju Kaninskega pogorja. Dosežemo jo po cesti iz Bovca mimo Zavrzelna, katerega domačije nad cesto so kot gnezda, razporejena po sončnem kaninskem podnožju. Plužna (množinska oblika) so tu na prisojnih terasah že od srednjega veka, a je upad kmetijstva in reje drobnice v zadnjih desetletjih, prej pa izseljevanje v tujino zaradi ekonomske krize med obema vojnama, zdesetkal število prebivalstva. Prihodnost vasi je verjetno predvsem v turizmu.

3

Potok Glijun

Potok Glijun kot kraški izvir prihaja na dan na višini 450 m (povprečna temperatura 6 °C) v manjšem dolinskem zatrepu, nedaleč od podnožja strmega ostenja Peči. Do izvira pridemo mimo slapa Virje, se spustimo do mosta čez Glijunovo strugo in nadaljujemo po pokrovu betonskega kanala mimo pustolovskega parka Srnica. Nazadnje se nam odpre pogled na neokrnjeno naravno območje izvira in na z mahom poraščene skale. Glijunu nikoli ne zmanjka vode, saj ima obsežno zaledje kaninskega krana.

4

Plužensko jezero

Pri ogledovanju okolice slapa Virje ne moremo mimo Pluženskega jezera, kamor je po 170 m dolgem kanalu speljan večji del kraške vode Glijuna. Plužensko jezero je umetna akumulacija za potrebe manjše HE Plužna, ki so jo zgradili v času italijanske oblasti (1927–1931) z namenom oskrbovanja gradbišča načrtovane, a nikoli zgrajene železnice po dolini Soče. Opremljena je s Francisovimi turbinami, do nje se je mogoče sprehoditi po razglednem, kilometer dolgem vodnem kanalu.

5

Kaninska žičnica

Kaninska krožna kabinska žičnica je bila v dolžini približno 6 km in z višinskim razponom 1766 m zgrajena leta 1974. Strojni del je prispevala francoska firma POMA iz Grenobla. Žičnica je odprla smučišča na Prestreljenjskih podih, na Skripih in v Krnici. Ima štiri postaje, A na Dvoru (436 m), B na Čelah (979 m), C postajo Skripi (1640 m) in D postajo na Prestreljenjskih podih (2202 m). Od leta 2005 za zvezo s sistemom italijanskih žičnic in s smučišči nad Sello Neveo deluje nova sedežnica, ki vozi s Prestreljenjskih podov čez Prestreljenjsko sedlo na Prevalo (2067 m).

Bovška ovca

Bovška ovca je avtohtona ovčja pasma Zgornjega Posočja z zelo starim izvorom. Od nekdanjih številnih ovčjih planin od Kanina do Trente, kjer so tradicionalno pasli ovce skupaj s kozami, je ostalo delujočih le nekaj. Ovce se danes večinoma pasejo v dolinskem dnu in dajejo mleko za tradicionalni bovški ovčji sir, ki je vedno bolj cenjen in se ponaša z zaščiteno oznako porekla. Iz te bovške tradicije izvira kulinarčna posebnost *čompe* (*krompir*) in *skuta*.

2

Slap Virje

Slap Virje je poleg bližnjega kraškega izvira Glijuna, odkoder prihaja njegova voda, osrednja zanimivost tega območja. Tik preden pade v slap, teče potok skozi kratko in plitvo skalno sotesko, iz nje pa se po širokem skalnem pobočju pahljačasto spušča v vodno kotanjo. 15-metrski slap si je vredno ogledati v vseh letnih časih, bodisi ob visokem vodostaju, ko začitimo vso moč padajoče vode, ali pa ob najnižjem vodnem stanju, ko se nežni tanki vodni curki in zavese svetlikajo v soncu. Zložna pot nas pripelje do smaragdno zelenega tolmuna pod njim, ki prijetno hladi poletno vročino.

Na razgledišču nad slapom lahko naša domišljija zaplava v daljno geološko preteklost. Pred nami je pokrajina, ki je v zadnjih nekaj stotisočletjih nastajala postopoma.

Zunanje sile, kot sta voda in led, so izdoble globoko dolino potoka Glijuna pod nami, velik dolinski zatrep pa se nadaljuje tudi nad njegovim izvirov. V hladnih ledenodobnih obdobjih se je semkaj spuščal ledenik s Kaninskih podov in brusil podlago. V toplih medledenih obdobjih, v kakršnem smo sedaj, pa iz kaninskih kraških globlin vrejo velike količine podzemeljske vode.

6

Slap Boka

Med največje bovške znamenitosti spada slap Boka, ki je s 106 m najmogočnejši slap v Sloveniji. Voda priteka na dan tik za slapom na višini 730 m iz nedostopne z vodo zalite jame, katere razvejani jamski rovi segajo do najvišjih predelov Kaninskega pogorja. Za to sta dva dokaza: prvi je temperatura vode, ki je še nižja od Glijunove, drugi pa zimska sušnost slapa, ker je takrat v visokem gorskem kraškem povirju vse pod snegom in ledom. Desno od soteske potoka Boka, gledano navzgor, je vhod v znamenito jamo Malo Boko, ki slovi po tem, da ima poleg spodnjega tudi zgornji vhod. Med njima je višinska razlika 1319 m, kar je blizu svetovnega rekorda.

7

Plovba po Soči

Reka Soča ni samo ena najlepših slovenskih rek, tudi v svetu slovi po svoji nenavadni smaragdni barvi, pestrosti rečnega toka, oblikovitosti struge in bregov ter po soški postrvi. Pesnik Simon Gregorčič ji je posvetil eno svojih najlepših pesmi. Skrivnost njene naravne lepote so kamnine (apnenec, dolomit), čez katere tečejo soške vode, njene privlačnosti za vodne športe pa obilne padavine v Posočju.

8

Film Zgodbe iz Narnije

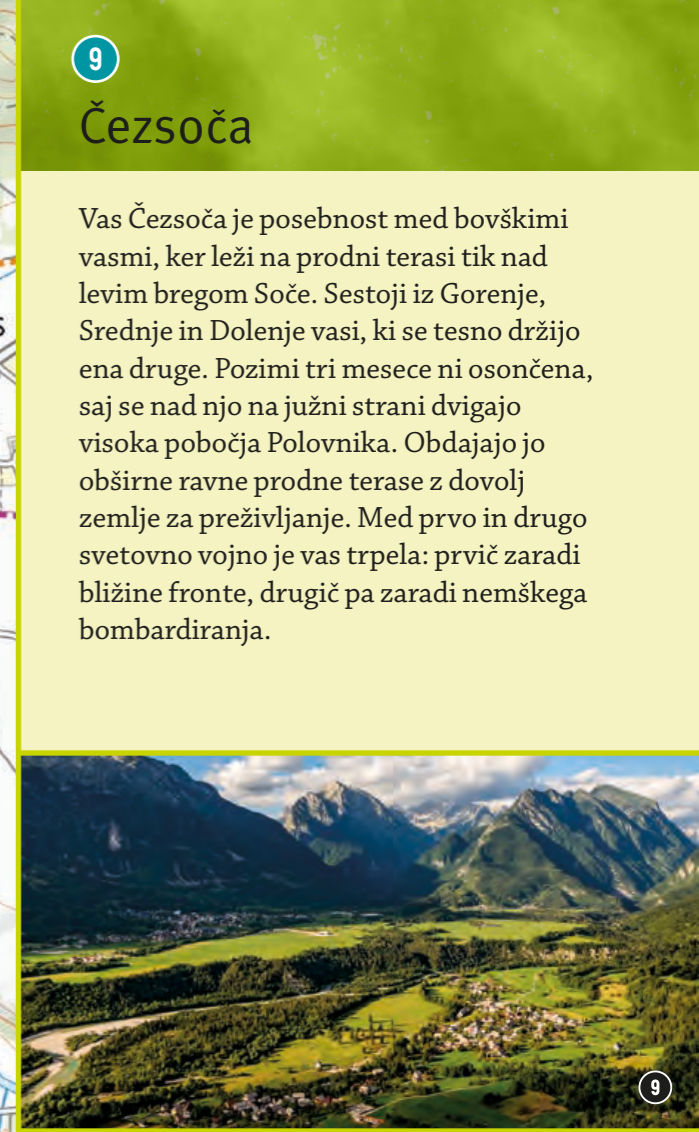
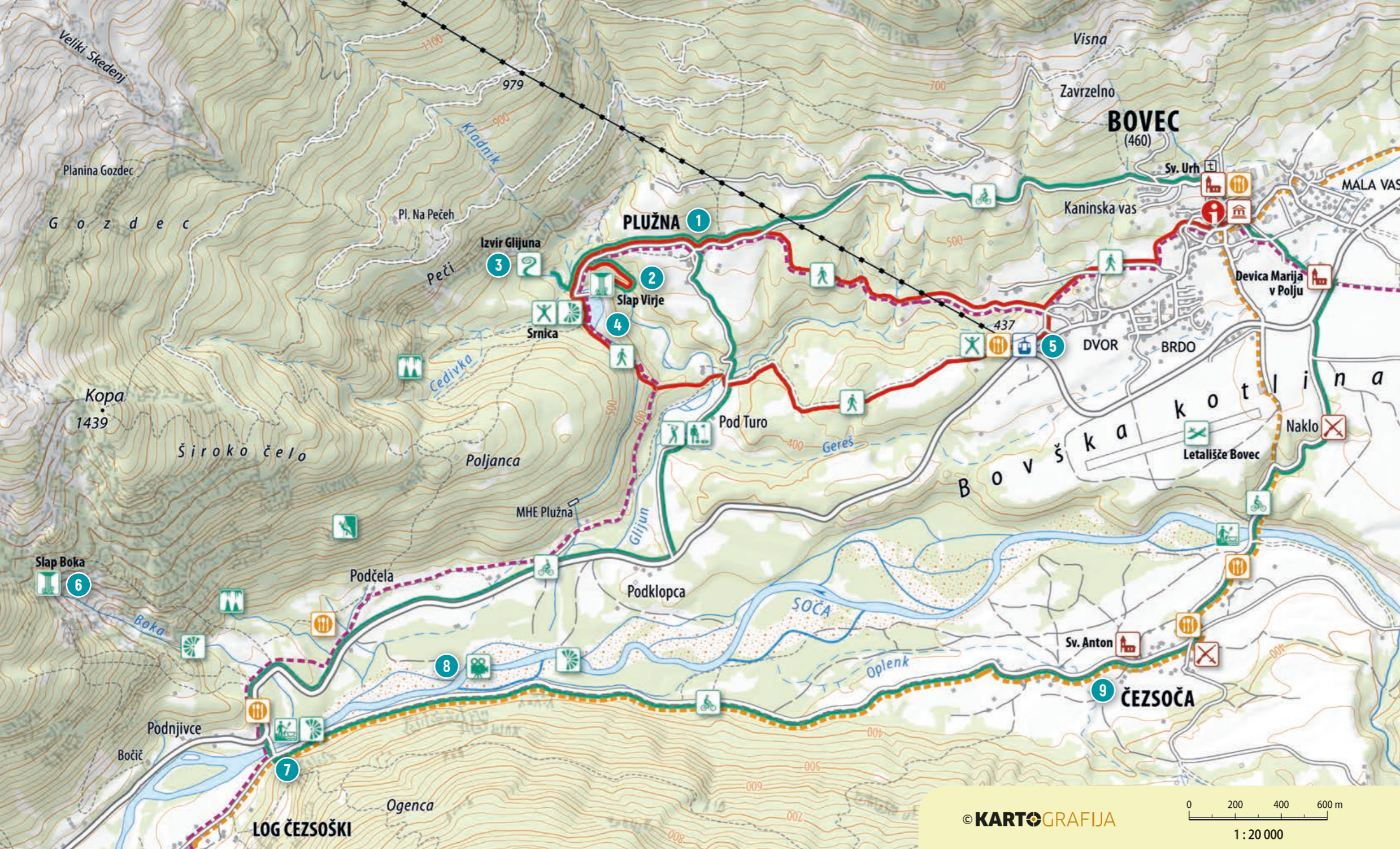
Na reki Soči, nedaleč od sotočja z Glijunom, so poleti leta 2007 snemali ključne filmske prizore mogočnega spopada za film **ZGODBE IZ NARNIJE: PRINC KASPIJAN**. Za potrebe veličastnega prizora z rečnim božanstvom in dokončnim obračunom s sovražno telmarinsko vojsko so zgradili mogočen most iz brun čez Sočo. Eden od prizorov je razrušenje mosta na tisoč kosov, ko rečni bog osvobodi svoje divje vode. Most, ki ga je iz 300 m³ lesa zgradilo SG Primorje, je moral nositi vojsko več kot 300 polno oboroženih mož, 30 konjenikov in več ducatov članov filmske ekipe.

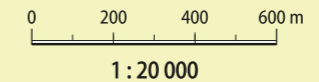
9

Čezsoča

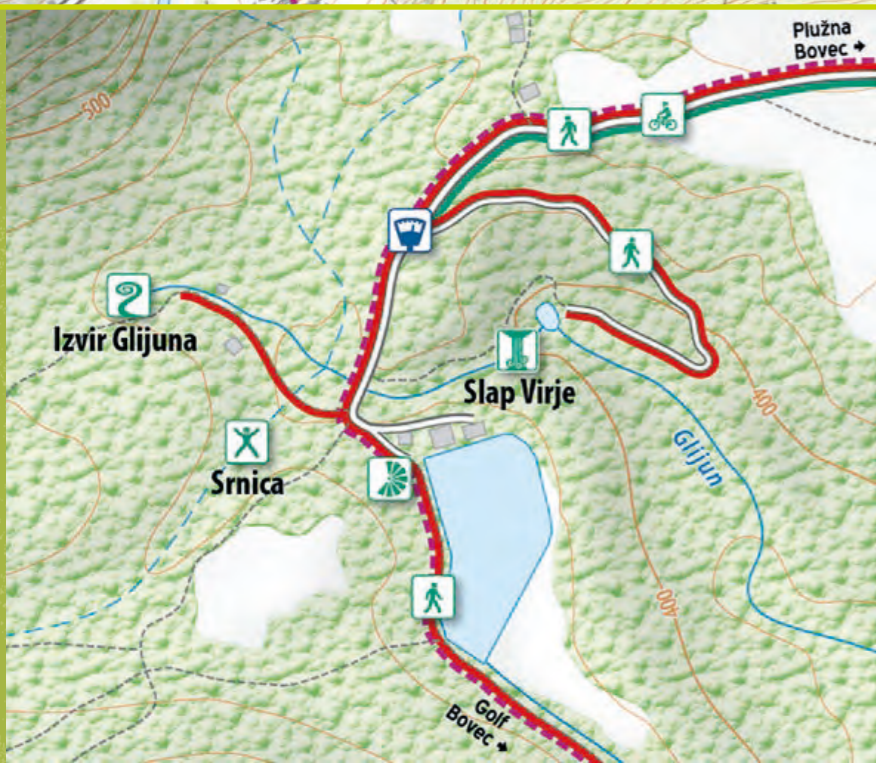
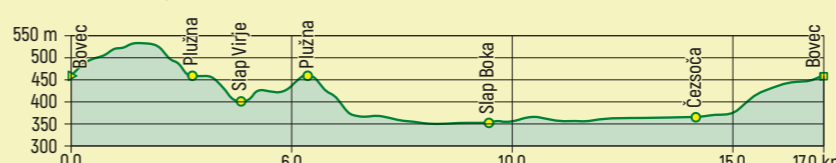
Vas Čezsoča je posebnost med bovskimi vasmimi, ker leži na prodni terasi tik nad levim bregom Soče. Sestoji iz Gorenje, Srednje in Dolenje vasi, ki se tesno držijo ena druge. Pozimi tri mesece ni osončena, saj se nad njo na južni strani dvigajo visoka pobočja Polovnika. Obdajajo jo obširne ravne prodne terase z dovolj zemlje za preživljanje. Med prvo in drugo svetovno vojno je vas trpela: prvič zaradi bližnje fronte, drugič pa zaradi nemškega bombardiranja.

© KARTOGRAFIJA

Kolesarski pot

Dolžina poti Virje: 9,5 km · Trajanje: 2 uri

POHODNIŠKA POT VIRJE KOLESARSKA POT	ALPE ADRIA TRAIL JULIANA TRAIL
LAŽJA KOLESARSKA POT LAŽJA POHODNIŠKA POT SLAP RAZGLEDIŠČE PUSTOLOVSKI PARK IZVIR ŠPORTNO LETALIŠČE VSTOPNO/IZSTOPNO MESTO GOLF FOOTGOLF	PRIZORIŠČE SNEMANJA FILMA PLEZALIŠČE JAMA RESTAURACIJA CERKEV MUZEJ INFO O 1. SV. VOJNI KROŽNA KABINSKA ŽIČNICA TURISTIČNO INFORMACIJSKI CENTER

Operacijo Tematske poti na območju LAS Dolina Soče delno financira Evropska unija iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Za vsebino je odgovoren Turizem Dolina Soče. Organ upravljanja, določen za izvajanje Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020, je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Izdal: Turizem Dolina Soče, 2020 • Besedilo: Jurij Kunaver • Foto: David Štulc Zornik, Hannes Klausner, Domen Rudolf, Jošt Gantar, Jure Batagelj, Ljubo Hrast, F. A. Bobo, Janko Humar, Andraž Krpič, Matevž Lenarčič, arhiv Turizem Dolina Soče • Zemljevid: Kartografija d.o.o. • Oblikovanje: Ivana Kadivec, Jaka Modic • Tisk: Nonparel d.o.o.

